

De kern van de zaak

Onlangs hebben het vrouwtje en ik ons eigen huisje gekocht. En nu de hittegolf eindelijk voorbij is, zijn we met volle goesting aan de nodige werken begonnen. Eerste karwei: alle behangpapier van de muren halen. Op sommige muren troffen wij wel vijf lagen behangpapier aan die netjes over elkaar geplakt waren. De onderste laag, zo schatten wij, moet dateren van toen het huis pas gebouwd was. En met het verwijderen van al deze lagen papier – soms leek het wel alsof we een ajuin aan het pellen waren – komen natuurlijk ook alle gebreken aan de oppervlakte. Zo zijn er plekken waar niet alleen het behangpapier, maar ook de volledige bezetting van de muur is losgekomen. Het voordeel is dat we nu een duidelijk zicht hebben op wat er allemaal moet gebeuren om onze woonst in orde te krijgen vooraleer we er zelf in gaan wonen. Anderzijds is het jammer dat je zoiets pas te weten komt zodra je de verschillende lagen behangpapier begint te verwijderen. Wat er op het eerste zicht mooi en keurig uitzag, blijkt uiteindelijk toch gebreken te vertonen.

Ook wij zijn trouwens in hetzelfde bedje ziek. Vaak hoor je zeggen dat de beschaving niet méér zou zijn dan een laagje vernis, en dat er niet veel nodig is om deze dunne laag eraf te halen. En inderdaad, zodra een conflict de kop opsteekt, zie je hoe de goede manieren en de aangename omgang verdwijnen, en dat de wapens worden bovengehaald. Soms blijft het bij harde woorden. Soms sneuvelen er ruiten. Soms vallen er klappen. En soms vallen er slachtoffers door kogels, berrbommen en raketten. Ex-Joegoslavië, Irak, Syrië, Jemen, ... De lijst is lang en welgekend.

Marcus 7, 1 – 23

In het Evangelie van zondag gaat Jezus in conflict met de Farizeeën en Schriftgeleerden. Het is slechts één van de vele passages in het Evangelie waar we kunnen lezen hoe beide partijen met elkaar in de clinch liggen. Dit keer nemen de Farizeeën en Schriftgeleerden aanstoot aan het feit dat Jezus' leerlingen hun handen niet gewassen hebben vóór het eten. Nochtans is dit één van de 'mitswot', de 613 geboden en verboden die deel uitmaken van de oude Joodse traditie. Het is duidelijk dat zij groot belang hechten aan deze vele wetten, en aan de correcte naleving van die wetten door alle Joden. Het lijkt er sterk op dat dit zelfs het enige is dat telt in hun ogen, en dat dit de maatstaf is om te oordelen wie een goed mens is in de ogen van God.

Jezus biedt meteen hevig weerwerk, en noemt de Farizeeën en Schriftgeleerden schijnheiligen. Net als in Marcus 2, 23 – 28 en in Mattheüs 6, 1 – 18 wijst Hij hen erop dat de innerlijke deugd waardevoller is dan uiterlijk vertoon, en dat leven volgens Gods wil belangrijker is dan het tot in de puntjes opvolgen van een reeks geboden en verboden die eeuwen geleden door mensen werden opgesteld. Wil dit zeggen dat de 'mitswot' geen enkel nut hebben? Nee, zaken als goede (tafel-)hygiëne zijn wel degelijk van belang, en dat waren zij al helemaal in een tijdperk waarin de medische wetenschap nog niet zo vergevorderd was als nu. Maar het is niet de essentie van alles, en het louter naleven van al deze regels is al helemaal geen garantie op een deugdzaam en goed leven.

Gods boodschap links laten liggen, en formalisme boven de inhoud stellen: je voelt meteen dat het niet juist zit. Een moderne variant hiervan zien we bij advocaten die puur op procedurefouten pleiten, en zo figuren vrij krijgen waarvan soms zelfs bewezen is dat zij misdaden hebben gepleegd. De letter van de wet wordt misbruikt om de geest van de wet een hak te zetten, en gerechtigheid is niet geschied, integendeel. De meeste mensen die zoiets in de pers lezen, voelen dit als een onrecht aan. Ook Jezus maakt zich boos als Hij zich op de proef gesteld ziet door zelfverklaarde gezaghebbers die zich op de borst kloppen dat zij wel alle ‘mitswot’ correct volgen, terwijl zij doof blijven voor Gods boodschap van naastenliefde. Voor Jezus’ part mogen Joden ‘onreine’ dieren eten, trouwen met niet-Joden, hulpbehoeftige zieken aanraken of voedsel plukken op de Sabbat wanneer zij honger hebben. Ook al overtreden zij deze wetten die door mensen geschreven zijn, dan nog zijn zij dichterbij God dan de huichelaars als zij in hun hart oprecht de wil van God nastreven. Het is een leidraad die wij ook herhalen in het ‘Onze Vader’:
“Uw wil geschiede op aarde zoals in de Hemel ...”

Tot de essentie

Net als zo dikwijls in het Evangelie, breekt Jezus dwars door alle uiterlijke schijn heen en gaat meteen tot de kern van de zaak. *“Een mens wordt niet onrein van de dingen die bij hem naar binnen gaan. Een mens wordt juist onrein van de dingen die uit hem naar buiten komen. Want alle slechte dingen die een mens doet, komen uit zijn eigen hart.”* Er is nog nooit een oorlog begonnen omdat iemand een stuk pizza in z’n hand nam in plaats van mes en vork te gebruiken. Het zijn haat, woede, wraak, afgunst, trots, begeerte, ... die aan de grondslag lagen van ontelbare gewapende conflicten en van veel onnodig, hartverscheurend lijden. Het is de slechtheid in het binnenste van mensen die ervoor zorgt dat Gods boodschap van naastenliefde en dienstbaarheid aan flarden wordt gescheurd of geschoten. Dat is pas ware onreinheid, benadrukt Jezus. Het is daarom belangrijk om steeds in ’t eigen hart te kijken, en ervoor te zorgen dat je hart zuiverder is dan je handen.

Tot slot wil ik mij permitteren om het bovenstaande citaat uit het Evangelie even te nuanceren. Jezus heeft het bij *“de dingen die bij [de mens] naar binnen gaan”* over al dan niet rein voedsel. Maar wat uit ons hart naar buiten komt, in onze woorden en daden, gaat ook bij andere mensen naar binnen – zij het dan figuurlijk, in de vorm van indrukken en gevoelens die ook een invloed hebben op het gemoed en het gedrag van anderen. Laten we daarom steeds voorzichtig zijn met wat uit ons hart naar buiten komt, aangezien we hiermee ook de mensen rondom ons “voeden”. Of, om af te sluiten met een citaat van Paus Franciscus: *“Het kwaad is misschien besmettelijk, maar dat geldt evenzeer voor het goede. We moeten daarom toestaan dat het goede rijkelijk in ons aanwezig is. We moeten ons door het goede laten aansteken, en het verder verspreiden.”*

(Robert Michel)